

JOC EDUCAȚIONAL NONFORMAL – „Schimbă perspectiva!”

Consiliere și dezvoltare personală / Dirigenție – resursă pentru biblioteca virtuală Erasmus+

Berbece Anca-Ștefania

Clasa: a VI-a

Vârsta elevilor: 11–12 ani

Durata: 45–50 minute

Tipul activității: joc educațional nonformal, interactiv și de cooperare

Locul desfășurării: sala de clasă

Organizarea elevilor: individual, pe perechi și pe echipe

1. Tema jocului

Comunicare, creativitate, empatie și rezolvarea unei situații din perspective diferite.

2. Scopul jocului

Dezvoltarea capacității elevilor de a privi aceeași situație din mai multe perspective, de a comunica argumentat și de a găsi soluții creative și constructive.

3. Competențe vizate

- comunicarea eficientă și exprimarea argumentată a opiniilor;
- ascultarea activă și respectarea opiniilor diferite;
- dezvoltarea gândirii creative și divergente;
- rezolvarea constructivă a situațiilor-problemă;
- manifestarea empatiei în relațiile cu ceilalți;
- cooperarea și negocierea în cadrul grupului.

4. Obiective

- O1 – să identifice minimum două perspective diferite asupra aceleiași situații;
- O2 – să formuleze și să argumenteze o opinie personală;
- O3 – să asculte fără a întrerupe punctul de vedere al unui coleg;
- O4 – să propună minimum două soluții creative la o situație-problemă;
- O5 – să reformuleze o situație negativă într-o manieră constructivă;
- O6 – să reflecteze asupra modului în care perspectiva personală influențează relațiile.

5. Metode și tehnici moderne/nonformale

- Think–Pair–Share;
- Brainstorming;
- Random Words;
- Role-play;

- Creative Problem Solving;
- Perspective Taking;
- învățare prin cooperare;
- debriefing și reflecție.

6. Materiale necesare

- cartonașe cu situații-problemă;
- cartonașe cu roluri;
- cartonașe cu cuvinte aleatorii;
- coli A3;
- post-it-uri;
- markere.

7. Pregătirea jocului

Profesorul pregătește câteva situații apropiate de viața elevilor și cartonașe cu roluri precum: elev, coleg, profesor, părinte, observator. Pregătește și cuvinte-surpriză: POD, CHEIE, OGLINDĂ, UȘĂ, BUSOLĂ, FEREASTRĂ.

8. Desfășurarea jocului

Etapa I – „Aceeși imagine, alte priviri” – 5 minute

Profesorul scrie pe tablă: „Doi oameni pot privi aceeași situație și pot vedea lucruri diferite.” Elevii spun rapid ce cred că înseamnă. Profesorul explică faptul că misiunea jocului este să descopere cum se schimbă o problemă atunci când o privim prin ochii altcuiva.

Etapa a II-a – Situația-problemă – 7 minute

Fiecare echipă extrage o situație. Exemplu: „Un elev nu este ales într-o echipă pentru un proiect. El crede că ceilalți nu îl plac. Colegii spun că nu l-au ales pentru că nu participă niciodată la discuții.” Individual, fiecare notează ce crede că s-a întâmplat; apoi discută în perechi și, în final, în echipă – Think–Pair–Share.

Etapa a III-a – „Schimbă scaunul, schimbă perspectiva” – 10 minute

Fiecare membru primește un rol: elevul exclus, colegul, profesorul, părintele sau observatorul. Elevii răspund din perspectiva rolului: „Ce văd?”, „Ce simt?”, „Ce cred că s-a întâmplat?”, „De ce am nevoie?”. Echipa constată că aceeași situație poate avea explicații diferite.

Etapa a IV-a – Cuvântul imposibil – 10 minute

Echipa extrage un cuvânt aleatoriu, de exemplu POD, OGLINDĂ sau CHEIE. Prin tehnica Random Words trebuie să folosească acel cuvânt pentru a genera o soluție. Exemplu: OGLINDĂ – „Înainte să judec, încerc să mă văd în locul celui alt”; POD – „Construim un pod printr-o discuție în care fiecare este ascultat”. Sunt acceptate soluții neobișnuite, dacă sunt constructive.

Etapa a V-a – „Joacă finalul altfel” – 10 minute

Echipa pregătește o scenetă de maximum două minute. Prima parte arată conflictul, iar a doua prezintă un final constructiv. Condiția este ca soluția să includă comunicare, ascultare și respectarea perspectivelor diferite.

Etapa a VI-a – Reflecție: „Schimb lentila” – 8 minute

Fiecare elev completează pe un post-it: „Data viitoare când nu sunt de acord cu cineva, înainte să reacționez voi...”. Post-it-urile sunt așezate pe un desen cu o pereche de ochelari simbolici. Profesorul încheie: „Uneori problema nu se schimbă imediat. Putem însă schimba perspectiva din care o privim.”

9. Evaluarea

- observarea implicării și comunicării;
- capacitatea de asumare a unei perspective diferite;
- originalitatea și caracterul constructiv al soluțiilor;
- respectarea opiniilor colegilor;
- autoevaluare prin propoziția finală.

10. Rezultate așteptate

- dezvoltarea empatiei și ascultării active;
- creșterea flexibilității în gândire;
- îmbunătățirea capacității de rezolvare a conflictelor;
- stimularea creativității;
- dezvoltarea comunicării și cooperării.

11. Legătura cu formarea Erasmus+

Activitatea „Schimbă perspectiva!” valorifică metodele și tehnicile moderne studiate în cadrul formării Erasmus+, orientate spre stimularea creativității, îmbunătățirea comunicării și dezvoltarea gândirii flexibile. Jocul transpune într-o situație practică de învățare principiile educației nonformale, în care elevii participă activ, cooperează, experimentează roluri diferite și reflectează asupra propriilor reacții și comportamente.

Prin utilizarea tehnicilor Think–Pair–Share, Brainstorming, Random Words, Perspective Taking, Role-play și Creative Problem Solving, elevii sunt încurajați să depășească răspunsurile obișnuite și să abordeze situațiile-problemă într-o manieră creativă, de tip „outside the box”. Aceștia învață să analizeze aceeași situație din mai multe puncte de vedere, să formuleze idei originale, să argumenteze propriile opinii și să identifice soluții constructive.

Tehnica Random Words contribuie la dezvoltarea gândirii divergente, deoarece îi determină pe elevi să realizeze asocieri neașteptate și să transforme un cuvânt aparent fără legătură într-un punct de plecare pentru rezolvarea unei probleme. Activitatea de tip role-play îi ajută să înțeleagă emoțiile, nevoile și motivațiile celorlalți, dezvoltând empatia, toleranța și respectul față de opiniile diferite.

Jocul susține și dezvoltarea competențelor-cheie promovate la nivel european: competențele personale, sociale și de a învăța să înveți, competențele de comunicare, spiritul de inițiativă,

creativitatea și cooperarea. Lucrul individual, în perechi și în echipe oferă fiecărui elev posibilitatea de a se exprima, de a asculta activ, de a negocia și de a contribui la găsirea unei soluții comune.

Etapa finală de reflecție și debriefing facilitează transferul celor învățate către situațiile reale din viața școlară și personală. Elevii conștientizează faptul că schimbarea perspectivei poate preveni conflictele, poate îmbunătăți relațiile și poate conduce la luarea unor decizii mai echilibrate.

Prin caracterul său interactiv, incluziv și aplicativ, jocul reflectă principiile promovate prin programele Erasmus+: participare activă, cooperare, incluziune, respectarea diversității, învățare prin experiență și valorificarea bunelor practici europene în activitatea educațională.